

WEB 2.0 У ФОРМУВАННІ ДОСВІДУ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ СТУДЕНТАМИ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті висвітлено питання застосування інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема технологій Web 2.0, студентами педагогічних спеціальностей. Проаналізовано підходи практичного використання технологій Web 2.0 у навчальному процесі.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, ІКТ, технології Web 2.0, веб-ресурси, сервіси Google, Wiki-технології, сайти.

В статье освещен вопрос применения информационно-коммуникационных технологий, в частности технологий Web 2.0, студентами педагогических специальностей. Проанализированы подходы практического использования технологий Web 2.0 в учебном процессе.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, ИКТ, технологии Web 2.0, веб-ресурсы, сервисы Google, Wiki-технологии, сайты.

The article is sanctified to illumination of question of application of informatively-communication technologies, in particular technologies of Web 2.0, by the students of pedagogical specialties. Approaches of practical application of technologies of Web are analysed 2.0 in an educational process.

Key words: informatively-communication technologies, ICT, technologies of Web 2.0, web-resources, services of Google, Wiki-technologies, web-sites.

Постановка проблеми. XXI століття – століття новітніх технологій, якому притаманні безліч термінів та сервісів, що допомагають реалізувати інтернет-потреби людства. Усе частіше ми говоримо про використання технологій Web 2.0. На сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства, який характеризується бурхливим зростанням кількості інформації та постійним оновленням інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ), зростають і вимоги до рівня підготовки фахівців педагогічних спеціальностей, здатних застосовувати ІКТ у своїй професійній діяльності.

Аналіз наукових досліджень та публікацій. На сьогодні існує декілька сучасних перспективних веб-технологій, використання яких дає змогу педагогам вирішувати найрізноманітніші освітні завдання.

Однією з них є Web 2.0 – друге покоління мережних сервісів, що впродовж останнього часу стали основою розвитку мережі Інтернет. Сервіси Web 2.0 уперше описав Тім О'Рейлі у статті «Що таке Веб 2.0», де зазначалося, що «Веб 2.0 – це не просто інтеграція сервісів, це – ідея використання колективного розуму» [5]. Соціальні сервіси Web 2.0 як засоби навчання досить детально розглянув у своїй статті Є. Д. Патаракін [4].

Необхідність використання вищезначених технологій набуло широкого поширення у сфері освіти, що відзначають як українські, так і зарубіжні вчені (Н. Р. Балик [1], Н. В. Дягло, А. П. Забарна [3], Є. Д. Патаракін [4] та ін.). Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що єдиної концепції щодо їх застосування немає. Ті засоби, які використовуються студентами педагогічних спеціальностей сьогодні, не повною мірою задовольняють потреби вищої школи. У зв'язку з цим актуальним стає формування досвіду застосування ІКТ студентами педагогічних спеціальностей у професійній діяльності. Така ситуація вимагає подальших досліджень, результати яких мають бути покладені в основу освоєння технологій Web 2.0.

Зважаючи на вищевикладене, **метою статті** є аналіз досвіду застосування ІКТ студентами педагогічних спеціальностей засобами Web 2.0, висвітлення доцільності освоєння даних технологій майбутніми вчителями.

Виклад основного матеріалу. Використання ІКТ є предметом вивчення багатьох учених і практиків. При цьому розглядаються різноманітні аспекти застосування ІКТ на різних етапах навчального процесу. Найбільшого поширення протягом останнього десятиліття набули саме Web-технології.

Здійснення освітнього процесу вимагає нових підходів до організації процесу навчання та управління, які спрямовуватимуться на використання технологій спільної роботи та ефективного управління віртуальним колективом, зокрема і питань довіри.

Таким чином, для більш успішного вирішення пріоритетного завдання щодо підготовки студентів педагогічних спеціальностей та підвищення ефективності взаємодії між викладачем і студентами необхідна організація освітнього процесу з використанням технологій Web 2.0.

Аналіз основних соціальних сервісів мережі Інтернет дає змогу дібрати ті, використання яких буде ефективно впливати на методичну підготовку майбутніх учителів до використання освітніх веб-ресурсів.

Доцільним є використання таких соціальних сервісів:

- системи створення веб-журналів;
- системи вікі-енциклопедій;
- системи збереження мультимедійних веб-ресурсів.

Варто зауважити, що використання соціальних сервісів Web 2.0, – не надто складний процес, оскільки не вимагає знань мови програмування або вміння створення html-сторінок. Простота і зручність використання соціальних сервісів Web 2.0 дає змогу економити час та не витратити його на довгі пояснення технології функціонування веб-систем [1, с. 88-90].

У зв'язку з цим у програму вивчення курсу інформатики для студентів педагогічних спеціальностей включено модуль «Автоматизоване створення і публікація веб-ресурсів» та реалізовано технології застосування соціальних мереж для організації позааудиторної освітньої діяльності студентів, упроваджені в аудиторну діяльність студентів технології Web 2.0. В якості основного інструментарію та одночасно предмета вивчення при викладанні ряду дисциплін гуманітарного блоку в студентів педагогічних спеціальностей були використані сервіси Google.

Із розвитком технологій зручно розробляти і впроваджувати науково-методичне забезпечення курсів напрямку інформаційних та комунікаційних технологій на основі сервісів Google, яке орієнтуватиметься на оволодіння прийомами роботи у віртуальному середовищі навчання та включатиме:

- матеріали і ресурси Інтернету, що використовуються в освітньому процесі студентами педагогічних спеціальностей (енциклопедичні, лінгвістичні словники; сайти наукових бібліотек та профільних кафедр закладів вищої освіти);
- навчальні засоби та моделі (інтерактивний посібник, робочий зошит, покрокові інструкції до самостійних та лабораторних робіт, відеоінструкції, збірник тестових завдань, презентації до лекційного матеріалу, створені у середовищі Google);
- навчально-методичні вказівки до вивчення дисциплін;
- система поточного та підсумкового контролю знань студентів.

На даний час з'явилася можливість комбінувати всі ці об'єкти в навчальних цілях, доповнюючи їх власними постами, статтями на Wiki-ресурсах, аудіо-та відеозаписами [2, с. 86-90].

У віртуальному середовищі студенти взаємодіють із викладачем у процесі самостійного створення та обговорення навчального контенту і спілкування з певних тем зі своїми однолітками. Участь у нових формах діяльності дозволяє сформувати досвід застосування інформаційно-комунікаційних технологій студентами педагогічних спеціальностей у професійній діяльності шляхом їх застосування на практиці.

У процесі освоєння дисципліни формується досвід застосування ІКТ у професійній діяльності студентів педагогічних спеціальностей, що передбачає такі компетенції, як готовність використовувати основні методи, способи і засоби отримання, зберігання і переробки інформації; готовність працювати з комп'ютером як засобом управління інформацією; вміння представляти результати своєї діяльності тощо.

Основне завдання, яке постає перед студентами, які лише розпочинають вивчення даного курсу, полягає у створенні акаунта на Google, що дає можливість використовувати весь спектр додатків даного сервісу.

Надалі студентам пропонується створити свій перший сайт (блог) – віртуальний робочий зошит, в якому вони фіксуватимуть усі свої напрацювання (доповіді, презентації, фільми тощо) [3, с. 45-49]. По закінченню вивчення курсу даний сайт являтиме собою електронне портфоліо студента.

Студенти самостійно визначають режим доступу до власного віртуального робочого зошита. Посилання на виконане завдання відправляється викладачеві, який після перевірки може розмістити коментар до виконаної роботи в робочому зошиті студента, а в електронному журналі (таблиці Google) – виставити оцінку.

Для ведення електронних журналів, завдяки яким студенти можуть дізнатися кількість зароблених балів за семестр, а також спільно використовувати тести, презентації, навчальні посібники тощо застосовується сервіс Google Drive. Це сховище, що дозволяє користувачам зберігати свої дані на серверах у хмарі та ділитися ними з іншими користувачами в Інтернеті.

Із метою отримання онлайн-консультації у викладача або в однокурсників, а також спілкування на вільні теми широко використовується чат Google. Отже, студенти опановують основні методи і прийоми різних типів усної та письмової комунікації рідною мовою, зокрема й завдяки засобам інтернет-комунікації.

Сервіс Google+ дає можливість презентувати себе у співтоваристві та розвиває вміння студентів працювати як із текстовою інформацією, так і аудіо-візуальним контентом, який вони найчастіше розміщують на онлайн-сервісах (Picasa, YouTube, Presi тощо).

Сервіс Google Академія використовується з метою ефективного пошуку наукової літератури. Застосовуючи єдину форму запиту, можна виконувати пошук із різних предметних галузей із різними джерелами, включаючи статті, які пройшли рецензування, дисертації, книги, реферати і звіти, опубліковані видавництвами наукової літератури, професійними асоціаціями, закладами вищої освіти та іншими науковими організаціями.

Слід зазначити, що для більшості сучасних студентів свідоме використання інструментарію Web 2.0 потребуватиме певних зусиль щодо самоорганізації. Робота з інструментарієм Web 2.0 та його включення до навчального середовища вимагає додаткових зусиль і значних (особливо спочатку) часових затрат не лише від студентів, а й від викладача. При цьому змінюється і функція самого викладача. Він може варіювати навчальний процес, виконуючи різні ролі: організатора навчального процесу, експерта, що перевіряє результати, старшого товариша, який ділиться власним досвідом.

Нами було здійснено аналіз результатів навчання студентів педагогічних спеціальностей на основі сервісів Google. Використання означеної технології освоїли 60 студентів. Моніторинг результатів поточного та підсумкового контролю успішності студентів проводився на основі бально-рейтингової системи. Рівень сформованості компетенцій студентів обчислювався у відсотках від максимально можливої кількості балів. Відсоток студентів, які навчаються на основі технологій Web 2.0, склав 88%, що на 2,5% вище в порівнянні з показниками звичайного навчання. Отже, отримані результати дозволяють стверджувати про позитивну динаміку навчання студентів педагогічних спеціальностей на основі технологій Web 2.0.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що навчання студентів педагогічних спеціальностей на основі технологій Web 2.0 або використання даних технологій із метою вивчення окремих розділів традиційних курсів дає позитивні результати і дозволяє сформувати досвід застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності студентами педагогічних спеціальностей.

Використання соціальних сервісів Web 2.0 у процесі підготовки майбутніх учителів ефективно впливає на їх професійні якості, однак застосування одного окремого сервісу для цього, як правило, недостатньо. У зв'язку з цим із метою досягнення бажаного ефекту від процесу навчання використовувати соціальні сервіси технології Web 2.0 потрібно комплексно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балик Н. Р. Використання соціальних сервісів WEB 2.0 у галузі вузівської та післявузівської педагогічної освіти з інформатики / Н. Р. Балик // Наукові

записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. – 2008. – № 7. – С. 88–90. – (Серія «Педагогіка»).

2. Дягло Н. В. Вікі-технології у сучасній освіті / Н. В. Дягло // Вісник Чернігівського держ. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2008. – Вип. 58. – С. 86–90.

3. Забарна А. П. Використання мережевих щоденників (блогів) у навчально-виховному процесі школи / А. П. Забарна // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. – 2008. – № 5 (17). – С. 45–49.

4. Патаракін Є. Д. Створення учнівських, студентських і викладацьких спільнот на базі мережевих сервісів Веб 2.0 / Є. Д. Патаракін. – К. : НМЦ «Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2007. – 88 с.

5. Тім О'Рейлі. Що таке Веб 2.0. Електронна бібліотека RoyalLib.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://royallib.com/read/oreyl_tm/shcho_t.

Дата надходження до редакції: 21.02.2018 р.